

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБИНСЬКОГО**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

**Ректор Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського**

_____ проф. Лазаренко Н. І.

« ____ » _____ 2022 р.

ПРОГРАМА І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
із журналістського фаху
для вступу на СВО магістра
за спеціальністю: 061 Журналістика

Голова фахової атестаційної комісії

доц. Каленич В.М.

МЕТОДИКА ЖУРНАЛІСТСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ. Методологія наукового пізнання і журналістика. Предмет і завдання курсу. Огляд вітчизняної і зарубіжної літератури. Поняття «метод» і «методологія». Методи наукового пізнання. Індукція і дедукція як методи журналістського дослідження. Методи журналістської творчості. Міждисциплінарні методи журналістики. Соціологічні методи в журналістиці. Методи збору емпіричних даних. Якість, надійність і достовірність інформації, одержаної методом спостереження. Метод «Журналіст змінює професію». Контент-аналіз – метод вивчення документів. Аналіз документів у журналістиці. Інтерв'ю як метод збору інформації. Телефонне опитування. Процес написання журналістського тексту. Правило «наближення» інтересів у виборі теми. Композиційні прийоми побудови твору. Плани журналістських текстів. План перевернутої піраміди. Хронологічний план журналістського тексту. План «погляд у минуле». План типу «пісочний годинник». Методи і прийоми написання журналістського тексту. Методи пред'явлення елементарних виражальних засобів фактологічного та культурологічного рядів. Методи наслідково-образного узагальнення. Оформлення тексту. Засоби і стилістичні прийоми побудови заголовків. Підзаголовковий рядок. Закінчення журналістського матеріалу.

Вимоги до знань і вмінь:

Вступник повинен **знати:**

- методи, які використовуються в науці і журналістиці;
- характеристики найбільш використовуваних в мас-медіа методів наукового пізнання;
- методи збору емпіричних даних;
- модифіковані жанри, які можуть належати як до інформаційних, так і до аналітичних: кореспонденція, звіт, інтерв'ю, бесіда, опитування;
- журналістське розслідування – синтетичний жанр аналітичної журналістики;
- композиційні прийоми побудови твору;
- процес написання журналістського тексту;

Вступник повинен **уміти:**

- правильно будувати журналістський твір;
- збирати інформацію, працювати з документами;
- писати журналістський твір;
- користуватися різними жанрами журналістських творів.;
- правильно застосовувати методи збору інформації.

Рекомендована література:

1. Засоби масової інформації: професійні стандарти, етика та законодавчі норми: наук.видання / Укл.: Петрів Т., Сафаров А., Сюмар В., Чекмишев О., – К.: Ніч лава, 2006. – 100 с.

2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості. Підручник. – Львів: ПАІС, 2008. – 270 с.
3. Капрон Рене Дж. Настанови журналістам Ассошіейтед прес. – К.: Видавничий дім: «Києво-Могилянська Академія», 2005.
4. Лизанчук В. Життєдайне джерело журналістського професіоналізму.// Вісник Львівського університету : Серія, Журналістика 2020. Вип. 48. С. 268-274.
5. Лукина М. М. Техника интервью: учебное пособие для вузов. – М. : аспект Пресс, 2003. – 191 с.
6. Мельник Г. С., Тепляшина А.Н. Основы творческой деятельности журналиста. – СПб.: Питер, 2006. – 270 с.
7. Писаренко Л. Патріотизм як концепт сучасних медіатекстів // Вісник Львівського університету : Серія, Журналістика 2019 Вип. 46. С. 230-236.
8. Різун В. В., Скотникова Т. В. Методи наукових досліджень у журналістикознавстві. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2005. – 105 с.
9. Тертычный А.А. Методы профессиональной деятельности журналиста. – М.: «ВК», 2011. – 560 с.
10. Чабаненко М. Напрями трансформації репортажу в онлайнів журналістиці // Вісник Львівського університету : Серія, Журналістика 2019 Вип. 46 С. 310-317.
11. Чекмишев О. В. Основи професійної комунікації. Теорія і практика новинної журналістики: Підручник-практикум. – К.: Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2004. – 98 с.
12. Шкляр В. І. Теорія і методика журналістської творчості : [конспект лекцій]. – К. : Видання МЛП, 1999. – 31 с.

ЖАНРИ ЖУРНАЛІСТИКИ. Еволюція поняття «жанр». Трактатування жанру у журналістиці. Залежність жанру від об'єкта відображення, призначення твору, масштабу охоплення дійсності та літературно-стилістичних засобів втілення задуму. Критерії поділу творів журналістики на жанри. Три групи жанрів журналістики (інформаційні, аналітичні, художньо-публіцистичні). Журналістська практика як основа формування жанрів. Вторинність жанру стосовно задуму і мети. Інформаційні жанри. Методика роботи над інформаційними жанрами. Загальні вимоги до інформаційного відтворення. Специфіка журналістського аналізу. Аналіз і синтез як найпоширеніші методи пізнання. Відмінність між новинною та аналітичною журналістикою. Кваліфікаційна вимога до журналіста-аналітика. Взаємозв'язок між новинною та аналітичною журналістикою. Журналістське розслідування як одна із форм аналітичної журналістики. Аналітичні жанри. Загальна характеристика аналітичних жанрів. Методика роботи над аналітичними жанрами. Художньо-публіцистичні жанри. Методика роботи над художньо-публіцистичними жанрами. Поняття про публіцистичний метод. Публіцистика і публіцистичність. Образність як особливість журналістського тексту.

Вимоги до знань і вмінь:

Вступник повинен знати:

- ключові теоретичні поняття, що залучаються в процесі вивчення курсу;
- основні функції жанрів журналістики;

- предмет конкретного жанру;
- творчість провідних представників української журналістики.

Вступник повинен уміти:

- опрацьовувати першоджерела, літературно-критичні праці й користуватися довідковою літературою, що стосується проблематики жанрів журналістики;
- відрізняти жанри журналістики;
- відбирати та аналізувати факти для підготовки інформаційних, аналітичних, художньо-публіцистичних матеріалів для ЗМІ;
- готувати матеріали для газет, радіо, телебачення, використовуючи для розкриття теми відповідні жанри журналістики;
- крізь призму жанрового предмета осмислювати зміст та обсяг твору;
- практично використовувати жанри у повсякденній та майбутній творчій діяльності;
- виробляти та відстоювати власну позицію під час розв'язання порушених проблем шляхом ведення дискусії.

Рекомендована література:

1. Белькова С. В., Яцун С. М. Причини та наслідки жанрових трансформацій у сучасних друкованих ЗМІ (теоретичний аспект) // Держава та регіони: Серія, Соціальні комунікації. 2019. Вип.4. С. 28-37.
2. Василенко М. К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі : монографія / М. К. Василенко ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Ін-т журналістики. – Київ: Інститут журналістики КНУ ім. Т. Шевченка, 2006. –239 с.
3. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості : підруч. – 2-ге вид. перероб. і допов. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.
4. Іващук А. Трансформація жанру нарис у нових медіа // Вісник Львівського університету.: Серія, Журналістика 2019. Вип. 46 С. 297-303.
5. Капелюшний А. Ю. Практичний посібник-довідник журналіста. – Львів, 2004.
6. Кузнєцова О. Аналітичні методи в журналістиці. – Львів, 2002. – 224 с.
7. Мельник Г. С., Виноградова С. М. Деловая журналистика: учебное пособие. – СПб.: Питер, 2010.
8. Нерух О. О. Першооснови журналістської творчості: Навчальний посібник. – Харків, 2000.
9. Різун В. Нариси про текст. Теоретичні питання комунікації і тексту / В. Різун, А. Мамалига, М. Феллер. – К., 1998. – 336 с.
10. Рудик М. Сучасні тенденції розвитку журналістських жанрів у блогосфері // Вісник Львівського університету : Серія, Журналістика 2019 Вип. 46 С. 131-137.
11. Серажим К. Дискурс як соціолінгвальне явище: методологія, архітектоніка, варіативність. – К., 2002. – 392 с.
12. Тertychnyy A.A. Жанры периодической печати: [учеб. пособ.] – М.: Аспект Пресс, 2000 [Електронний ресурс.]. – Режим доступу : <http://evartist.narod.ru/text2/01.htm>
13. Тertychnyy A.A. Методы профессиональной деятельности журналиста. – М.: «ВК», 2011. – 560 с.
14. Шкляр В. І. Теорія і методика журналістської творчості : [конспект лекцій]. – К. : Видання МІЛП, 1999. – 31 с.

ТЕОРІЯ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ. Поняття про масову комунікацію. Предмет і базові аспекти теорії комунікації. Комунікація як предмет вивчення і дослідження. Розвиток теорії масової комунікації та інформації в ХХІ ст. Зміст і засоби мовної комунікації. Природа масової комунікації. Система масової комунікації. Різновиди комунікацій. Міжособистісні, спеціалізовані і масові комунікації. Типи, форми і моделі комунікації. Особливості виникнення і розвиток міжособистісної спеціалізованої і масової комунікації. Функції масової комунікації. Спеціалізовані комунікація. Сутність масової комунікації. Функції соціальної комунікації. Аудиторія комунікації. Зворотний зв'язок у системі взаємодії комунікатора з масовою аудиторією. Масова комунікація у сферах зв'язків і відносин. Бар'єри комунікації і спотворення інформації. Комунікатори і комуніканти як суб'єкти комунікації. Цілі комунікатора. Комунікативні ролі. Комунікативна сфера. Комунікативна особистість. Вимоги до якостей комунікатора. Особистість у системі соціальної комунікації. Маси. Поняття про маси. Визначення мас. Види мас. Настрої, думки, свідомість і поведінка мас. Професіонали масового спілкування. Поняття про професійного комуніканта. Типи комунікантів у масовій комунікації. Творче й виробниче в діяльності професійних комунікантів. Поняття про масовокомунікаційний вплив. Концептуальні та професійні засади масовокомунікаційного впливу. Види масовокомунікаційного впливу (масове застереження, масова сугестія, масова маніпуляція). Технологія масовокомунікаційного впливу. Ефекти в масовій комунікації. Ефективність та дієвість. Теорії масової комунікації. Зіставний аналіз теорії масової комунікації. Основні теорії масової комунікації. Макквейлова теорія масової комунікації. Моделі масової комунікації. Модель комунікації як трансмісії. Модель експресивна або ритуальна. Модель розголосу. Модель рецепції: кодування й декодування повідомлення. Масова комунікація в державі. Інформаційний простір держави. Органи керування інформаційним простором. Інформаційна політика держави. Інформаційна галузь держави. Інформаційна безпека держави, інформаційні війни, види інформаційної зброї, методи інформаційного захисту.

Вимоги до знань і вмінь:

Вступник повинен знати:

- що таке масова комунікація;
- хто є учасниками масового спілкування;
- хто такі маси;
- яку роль виконують журналісти в середовищі масового спілкування поряд із іншими учасниками цього процесу;
- засоби і методи впливу на маси;
- вплив та його результати (ефекти). Ефективність впливу на маси;
- значення масової інформації для отримання медіаефектів;

- теорії масової комунікації.

Вступник повинен **уміти**:

- робити зіставний аналіз теорій масової комунікації;
- розрізняти учасників масового спілкування за функціями, завданнями, методами, засобами праці тощо;
- відсторонюватися від виконання невластивих своїй професії, але властивих іншим учасникам масового спілкування функцій;
- відповідально ставитися до масової інформації;
- коректно працювати зі своєю аудиторією як виявом маси;
- відстоювати свою професійну точку зору щодо місця і ролі своєї професії в структурі масового спілкування;
- правильно організовувати свою працю, користуватися відповідною своїй професії технологією праці.

Рекомендована література:

1. Житарюк М. Концепт інформаційного балансу в когнітивних теоріях // Актуальні питання масової комунікації : науковий журнал. К., 2010. С. 26-33.
2. Житарюк М.Г. Соціокультурна модель журналістики: традиції і новаторство: моногр. Львів, 2008. 416 с.
3. Квіт С. Масові комунікації. К.: Києво-Могилянська академія, 2018. 352 с.
4. Недосека О. Н. Основы теории коммуникации : курс лекций - М. : ВЛАДОС, 2010. 104 с.
5. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації. – К.: Видавничий центр “Київський університет”, 1999. 308 с.
6. Різун В. В. Загальна характеристика масовоінформаційної діяльності. – К.: ВПЦ Київ. ун-ту, 2000. – 360 с.
7. Різун В. В. Теорія масової комунікації: підруч. для студ. галузі 0303 “журналістика та інформація” К.: Видавничий центр “Просвіта”, 2008. 260 с.
8. Стародуб С. А. Комунікаційний процес як елемент інформаційної війни та впливу на маси. // Держава та регіони : Серія: Соціальні комунікації. 2019. Вип.2. С.17-20.
9. Холод О. М. Комунікаційні технології : підручник. – К. : КиМУ, 2011. – 313 с
10. Чічановський А. А. Інформаційні процеси в структурі світових комунікаційних систем : підручник. Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Інститут журналістики. К.: Грамота, 2010. 567 с.
11. Яшенкова О. В. Основы теории мовой комунікації : навч. посіб. К. : Академія, 2010. - 312 с.

ТЕОРІЯ ЖУРНАЛІСТИКИ. Журналістика як галузь суспільно-політичної інформаційної діяльності. Поняття інформація. Інформація як основний об’єкт діяльності журналіста. Ознаки масової інформації. Місце і роль ЗМІ в сучасній суспільній структурі. Формування громадської думки та свідомості людей. Ознаки та етапи формування. Соціальні та технічні передумови виникнення преси. Винайдення радіо і розвиток радіомовлення в першій половині ХХ ст. Свобода преси та журналістської діяльності. Поняття свободи преси як відображення специфічного становища журналістики в

суспільстві. Чотири моделі розвитку сучасних ЗМІ. Історія цензури. Самоцензура як запорука громадської відповідальності. Розвиток свободи преси в Україні. Правові основи функціонування журналістики. Проблеми соціально-правової регламентації діяльності ЗМІ в Україні. Права та обов'язки працівників ЗМІ відповідно до законодавства про пресу. Діяльність міжнародних правозахисних журналістських організацій. Основні міжнародні документи щодо правової регламентації функції ЗМІ. Основи журналістської етики. Основні принципи та норми етичної діяльності журналістів. Система етичних зв'язків журналіста при виконанні професійних обов'язків. Кодекси етики українського журналіста. Законодавчі межі та відповідальність у сфері журналістської етики. Міжнародні кодекси професійної етики журналістів. Принципи діяльності та функції журналістики. Результативність журналістської творчості. Журналістика як вид творчості.

Вимоги до знань і вмінь:

Вступник повинен знати:

- основні концепції теорії інформації;
- основні методи вимірювання й оцінювання загальних та спеціальних властивостей інформації;
- основні види журналістських жанрів;
- основні види опрацювання жанрів;
- функціонування сучасних жанрів;
- основні принципи та норми етичної діяльності журналіста.

Вступник повинен уміти:

- професійно аналізувати суспільні явища;
- відстоювати права працівників ЗМІ відповідно до законодавства про пресу;
- використовувати етичні зв'язки журналіста при виконанні професійних обов'язків.

Рекомендована література:

1. Будівська Г.Й. Професіоналізм журналістів та професійні стандарти:теоретичні аспекти та інтерпретація медіафахівців// Наукові записки Інституту журналістики. 2019. Т.2. С. 27-35.
2. Владимиров В. М. Вступ до спеціальності “Журналістика”: Навч. посіб. / В.М. Владимиров. – К. : МАУП, 2007. – 166 с.
3. Горчикова А. ЗМІ як важіль формування моральних орієнтирів в інформаційному суспільстві// Вісник Львівського університету. Серія: Журналістика. 2018. Вип. 43. С. 84-88.
4. Гриценко О. Основи теорії журналістської. Кривошея, В. Шкляр. – К.: Либідь, 2000. – 236 с.
5. Данча Л. І. Правова відповідальність у системі соціальної відповідальності ЗМІ // Держава та регіони. Серія. Соціальні комунікації. 2017. №1. С. 21-27.

6. Етичні засади роботи журналіста: західний досвід. – К., 2002. – 168 с.
7. Журналістика: словник-довідник / авт.-уклад. І.Л. Михайлин. – К.: Академвидав, 2013. – 320 с.
8. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник / В.Й. Здоровега. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Львів: ПАІС, 2004. – 268 с.
9. Кузнецова О. Д. Професійна етика журналістів: посібник / О. Д. Кузнецова; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. – Л.: ПАІС, 2007. – 246 с.
10. Михайлин І. Л. Основи журналістики: Підручник. – Київ, 2011. – 496 с.
11. Москаленко А. З. Теорія журналістики: Навч. посіб. – К.: Екс.Об., 2002. – 334 с.
12. Приступенко Т. О. Теорія журналістики: етичні та правові засади діяльності ЗМІ. – К.: ВПЦ Київ. ун-ту, 2004. – 375 с.
13. Словник журналіста: Терміни, мас-медіа, постаті / За заг. ред. Ю.М. Бідзілі. – Ужгород: ВАТ "Видавництво "Закарпаття", 2007. – 224 с.
14. Шкляр В. І. Теорія і методика журналістської творчості. – К.: ІСДО, 1999. – 355 с.

СОЦІОЛОГІЯ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ. Загальне поняття про соціологію. Походження терміну «соціологія». Визначення соціології як науки. Соціологія у колі інших наук. Конкретне соціологічне дослідження. Роль програми в соціологічному дослідженні. Логіка соціологічного дослідження. Мета, завдання, об'єкт й предмет соціологічного дослідження. Структура і зміст соціології масових комунікацій. Соціологія громадської думки і журналістика. Історія вивчення громадської думки. Поняття «громадська думка». Соціологія громадської думки. Фактори, що впливають на формування громадської думки: тип суспільства, ступінь розвитку демократичних свобод. Об'єкт і суб'єкт громадської думки. Роль засобів масової комунікації у формуванні громадської думки. Соціологічне вивчення комунікатора. Комунікатор як об'єкт соціологічного дослідження. Основні напрямки вивчення комунікатора. Взаємовідношення комунікатора з іншими складовими комунікаційного процесу. Робота комунікатора над текстом матеріалу та її дослідження. Творча самостійність журналіста. Комунікатор і аудиторія. Канали комунікації як об'єкт соціологічного дослідження. Соціологічні дослідження аудиторії засобів масових комунікацій. Аудиторія засобів масових комунікацій. Розвиток конкретних соціологічних досліджень аудиторії. Історія вивчення аудиторії. Напрямки вивчення аудиторії. Показники реальної поведінки аудиторії. Вивчення ефективності роботи засобів масової комунікацій. Ефективність журналістики як об'єкт соціологічного дослідження. Потенційна і реальна ефективність. Дослідження ефективності. Шляхи її підвищення. Ефективність і дієвість: взаємозв'язок і засоби дослідження. Соціологічні методи дослідження засобів масової комунікації.

Вимоги до знань і вмінь:

Вступник повинен знати:

- поняття масова комунікація, теорії масовокомунікаційної діяльності;
- історію соціології масової комунікації;
- методи дослідження масової комунікації;

- складові когнітивної моделі комунікації.

Вступник повинен уміти:

- самостійно проводити соціологічні дослідження;
- робити соціологічні підрахунки;
- проводити соціологічні опитування;
- досконало проводити дослідження за допомогою методів моніторингу та контент-аналізу;
- застосовувати свої знання на практиці.

Рекомендована література:

1. Белецька А. Аксіоми як основні тези дослідження масових емоцій у соціальних комунікаціях.// Наукові записки Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2020. Вип. 76 С. 25-40.
2. Вартанов Г. І. Засоби масової інформації: Короткий словник термінів і понять. – К.: Грамота, 2005. – 165 с.
3. Зіненко О. Специфіка взаємодії журналістів та громадськості при висвітленні публічних подій соціальної тематики. Вісник Львівського університету : Серія, Журналістика 2020. Вип. 48 .С.67-75.
4. Іванов В. Ф. Соціологія масової комунікації : навч. посіб. / В. Ф. Іванов ; КНУТШ. – Київ : Київський університет, 2000. – 210с.
5. Компанцева Л. Масові комунікації в міждисциплінарній парадигмі: державна безпека, соціальні комунікації, психолінгвістика // Психолінгвістика. - 2016. - Вип. 20(2). - С. 63-76.
6. Лаже О. В. Особливості функціонування засобів масової комунікації як агента соціалізації особистості // Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики. - 2014. - Вип. 61. - С. 127-132
7. Лубкович І. М. Соціологія і журналістика : підруч. – Львів: ПАІС, 2009. – 232 с.
8. Масова комунікація у глобальному та національному вимірах. – Д.: ДНУ ім. Олеса Гончара, факультет систем і засобів масової комунікації, 2015. Вип. 4. – 255 с.
9. Науменко Т. В. Социология массовой коммуникации : Учеб. пособие. – СПб.: ЗАО «Питер», 2005. – 288 с.
10. Полісученко А. Ю. Соціокультурні домінанти комунікації. // Держава та регіони : Серія, Соціальні комунікації. 2018. Вип.4. С. 20-27
11. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации. – М. : Рефл-бук; К. : Ваклер, 2001. – 656 с.
12. Різун В. В. Загальна характеристика масовоінформаційної діяльності. – К.: ВПЦ Київ. ун-ту, 2000. – 360 с.
13. Яремчук С., Соціологія масової комунікації: навч. посібник. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2015. С. 248 URL: <https://www.twirpx.com/file/2017488/>

ГАЗЕТНО-ЖУРНАЛЬНА ЖУРНАЛІСТИКА. Журналістика як система органів масової інформації. Види журналістики. Система органів масової інформації як єдність компонентів, які виникли в різні історичні періоди. Сучасна журналістика як сукупність усіх наявних на даний історичний момент органів масової інформації, функціонування яких спричинене суспільними потребами в інформації, попитом аудиторії. Основне призначення системи журналістики. Чотири основних види журналістики. З історії газетних видань. Перші газетно-журнальні видання на

Поділлі. Атрибутові особливості преси. Найважливіша ознака друкованої журналістики. Переваги преси у порівнянні з радіо, телебаченням. Програшні моменти преси перед іншими засобами масової інформації. Газетні видання. Поняття та особливості. Газетні видання – необхідний компонент системи друкованих ЗМІ. Визначення терміну «газета». Тижневик-газета, газети-дайджести, додатки до газет. Зовнішні особливості газети. Характеристика сучасних газетних видань України. Класифікація сучасних українських газетних видань. Журнальні видання. Поняття та особливості. Журнальні видання як друковані періодичні зброшуровані зшитки, покликані інформаційно, аналітично та публіцистично відтворювати дійсність. Періодичність журнальних видань. Зовнішні особливості. Види журнальних видань. Характеристика та класифікація сучасних журналів.

Вимоги до знань і вмінь:

Вступник повинен знати:

- ключові теоретичні поняття, що залучаються в процесі вивчення курсу;
- основні види журналістики;
- історію розвитку газетно-журнальних видань;
- характеристику та класифікацію сучасних газетних та журнальних видань;

Вступник повинен уміти:

- опрацьовувати першоджерела, літературно-критичні праці й користуватися довідковою літературою, що стосується газетно-журнальної журналістики;
- розрізняти видання за періодичністю, типоформуальними ознаками;
- готувати матеріали для газет і журналів, використовуючи для розкриття теми відповідні жанри журналістики;
- характеризувати особливості матеріальної конструкції та внутрішнього наповнення газетно-журнальних видань.

Рекомендована література:

1. Газетно-журнальне виробництво: конспект лекцій / укладач Н. С. Подоляка. – Суми: Сумський державний університет, 2015. – 120 с.
2. Журналістика: словник-довідник / авт.-уклад. І.Л. Михайлин. – К.: Академвидав, 2013. – 320 с.
3. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво: навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін.; за ред. В. В. Різуна. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2010. – 287 с.
4. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської творчості. Підручник. – Львів: ПАІС, 2008. – 270 с.
5. Недопитанський М. Журналістська майстерність: репортерський досвід: практ. посіб. – К.: Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка, 2009. – 76 с.
6. Присяжний М., Лозинський М. Організація роботи редакції газети і праці журналіста: навч. посіб. – Львів, 2007.

7. Техніка оформлення газети: Навч. посібн. / Укл. В.Ф. Іванов; 2-ге вид., доповн. та випр. – К.: Центр вільної преси, 2000. – 222 с.
8. Технологія газетно-журнального виробництва: навчальний посібник / С.Ф. Гавенко, З. М. Сельменська, Л. Й. Кулік, І. М.

РАДІОЖУРНАЛІСТИКА. Радіомовлення у системі засобів масової інформації. Організація, особливості діяльності та функціонування сучасного радіомовлення України. Функції та характерні особливості радіомовлення. Особливості програмування та типи радіопрограм. Планування роботи радіостанції: особливості «тематичного планування», співвідношення інформаційних, аналітичних та музичних елементів, вимоги до журналістів. Організація мовного дня: вибір часу для кожної програми, особливості побудови ранкових, денних, вечірніх та нічних відрізків часу, суботніх та недільних програм. Поєднання у програмі різних видів мовлення, форм передач, жанрів. Типи радіопрограм: інформаційні, інформаційно-аналітичні, інформаційно-публіцистичні, культурно-просвітницькі, пізнавально-розважальні, спеціалізовані, спортивні, ігрові, дитячі та молодіжні. Функціональна типологія радіопрограм у концепції В. В. Смирнова. Композиція програм. Поняття та сутність «прямого ефіру». Два види передач «прямого ефіру» – зі студії та з місця події. Творча поведінка, особливості, навички і майстерність роботи радіожурналіста у «прямому ефірі». Інформаційні жанри радіожурналістики. Жанр як певний тип журналістського твору. Диференціація понять «жанр» і «форма». Типи інформаційних програм. Радіомовлення (замітка). Інтерв'ю. Репортаж – найпоширеніший жанр радіомовлення. Характерні особливості радіозвіту. Огляд преси. Аналітичні жанри radoжурналістики. Поняття про аналітичні жанри радіожурналістики. Документально-художні жанри радіожурналістики. Поняття про документально-художні жанри. Жанри цієї групи іменуються також художньо-публіцистичними, тому що в них поєднано інформативний початок, авторську індивідуально-почуттєву оцінку й образне уявлення про людину або подію. Радіонарис – розповідь – фейлетон. Документальна драма. Радіокомпозиція.

Вимоги до знань і вмінь:

Вступник повинен знати:

- роль і місце радіомовлення в системі ЗМІ та сучасному суспільстві;
- структуру, призначення, особливості функціонування сучасних радіостанцій;
- основні історичні етапи розвитку світового та українського радіомовлення;
- головні поняття та категорії радіожурналістики;
- різноманітність наукових підходів до теорії радіожурналістики;
- особливості жанрів радіожурналістики, їх композицію;
- систему виражальних засобів радіомовлення;

- вимоги до виразного читання повідомлень;
- специфіку діяльності форматних радіостанцій;
- методи роботи зі слухацькою аудиторією;

Вступник повинен уміти:

- застосовувати теоретичні та історичні знання у своїй практичній діяльності;
- аналізувати явища, що відбуваються в радіожурналістиці;
- володіти навичками написання радіоматеріалів у різних жанрах, виразного читання повідомлень;
- використовувати різноманітні виражальні засоби у процесі підготовки радіоматеріалів;
- володіти методами роботи з радіоаудиторією.

Рекомендована література:

1. Головенко І. Виразальні засоби в інформаційних, аналітичних і художньо-публіцистичних радіожанрах // Теле- та радіожурналістика. – 2016. – Вип. 15.– С. 135-141.
2. Гоян О.Я. Основи радіожурналістики і радіоменеджменту. Підручник з напрямку журналістика. К., 2004. – 245с.
3. Ефимова Н.Н. Звук в эфире. Учебное пособие. – М., 2005. – 142с.
4. Костюк В. В., Костюк Ю. В., Усманова О. В. Журналістські професії на радіо в епоху конвергентності мовлення. // Держава та регіони : Серія, Соціальні комунікації. 2020. Вип. 2 .С. 48-55.
5. Лизанчук В. Основи радіожурналістики : [підручн.]. – К.: Знання, 2006. – 628 с.
6. Любченко Ю. В. Виразальна система радіожурналістики: монографія. – Запоріжжя: АА ТанDEM, 2016. – 192 с.
7. Мірошніченко П. Звуковий образ регіональної радіопрограми в контексті провідних тенденцій розвитку медіаринку Запорізький національний університет // Наукові записки Інституту журналістики Том 2 (75) 2019 С. 85-90.
8. Нагорняк М. Інформаційне мовлення Національної радіокомпанії України : монографія. – К. : Видавництво ЛВК, 2008. – 132 с.
9. Яременко Н.Н. Как стать радиожурналистом. Работа на радио в вопросах и ответах. – М.: Этерна, 2011. 200 с

ТЕЛЕЖУРНАЛІСТИКА. Телебачення в системі ЗМІ. Основні поняття, тенденції, напрями тележурналістики. Телебачення як об'єкт культурології та соціології. Функції телебачення. Функції засобів масової інформації. Історія розвитку телемовлення. Телебачення як процес поширення інформації. Жанри телевізійної журналістики. Принципи визначення жанрів. Інформаційні, аналітичні, художні жанри. Нові жанри сучасного телебачення. Синкретизм тележанрів: причина та наслідки. Види інформації в контексті телемовлення. Вимоги до новин на ТБ. Джерела інформації. Репортаж як ключовий жанр телемовлення. Група аналітичних жанрів.

Художньо-документальні жанри. Ігрові жанри сучасного телебачення. Виразальні засоби телебачення. Майстерність диктора і ведучого. Особливості роботи ведучого прямого ефіру. Етапи роботи над телевізійним продуктом. Типи комунікаторів на ТБ. Структура українського телевізійного простору. Аудиторія телебачення. Телевізійна аудиторія, її специфіка. Основні фактори впливу на телеаудиторію. Типологія телеаудиторії. Основні форми, принципи та методи її вивчення. Телевізійний сценарій. Операторська майстерність на телебаченні. Основи телемонтажу.

Вимоги до знань і вмінь:

Вступник повинен знати:

- особливості телебачення в системі ЗМІ;
- специфіку сучасного етапу розвитку телемовлення;
- основні історичні етапи функціонування ТБ;
- жанрову систему телевізійної журналістики;
- виразальні засоби телебачення;
- особливості знімання та монтажу програм;
- принципи формування телевізійної аудиторії;

Вступник повинен уміти:

- аналізувати та складати програмну сітку телемовлення;
- написати сценарій телепрограми;
- використовувати набуті знання у процесі створення якісного телевізійного продукту.

Рекомендована література:

1. Дмитровський З. Є. Телевізійна журналістика: Матеріали для вивчення основ тележурналістики. – Львів: ПАІС, 2006.
2. Дмитровський З. Телевізійна інформація: теорія і практика. – Львів, 2002. – 148с.
3. Іщенко А. І. Становлення дикторської моделі в телеєфірі: український досвід. // Держава та регіони : Серія, Соціальні комунікації. 2018. Вип.4.- С. 51-57.
4. Ким М.Н. Технология создания журналистского произведения/Ким М.Н. – СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 2001.
5. Князев А. Основы тележурналистики и телерепортажа: учеб. пособие. –Бишкек: КРСУ, 2001.
6. Лукина М.М. Технология интервью: учеб. пособие/Мария Лукина.– М., 2003.
7. Медіа право: для студентів факультетів/відділень журналістики / Упоряд. Наталія Петрова, В'ячеслав Якубенко. –К.: Київська типографія, 2007.
8. Міклушка Є. Українське телебачення в умовах сучасної масово інформаційної ситуації у суспільстві // Вісник Львівського університету : Серія, Журналістика 2019. Вип. 46. С. 101-106.
9. Телевизионная журналистика: учеб. / Редкол.: Г.В. Кузнецов, В.Л. Цвик, А.Я. Юровский.–М.:Изд-воМГУ,2005.

10. Яковець А.В. Телевізійна журналістика. Теорія і практика. – Видавничий дім „Києво-Могилянська академія”, - Київ, 2007. Ефимова Н.Н. Звук в эфире. Учебное пособие. – М., 2005. – 142с.
11. Ятчук О. М., Кодацька Н. О. Телевізійна комунікація в контексті розвитку суспільства // Держава та регіони : Серія, Соціальні комунікації. 2020. Вип.1. - С. 68-73.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЖУРНАЛІСТИКИ. Передумови виникнення та національні джерела української журналістики. Економічні, політичні, технічні та культурні передумови зародження журналістики. Особливості виникнення журналістики в Україні. «Літопис Руський», публіцистика Київської Русі, кобзарство та історична усна народна творчість, полемічна література, козацькі літописи, творчість мандрівних дяків як національні джерела української журналістики. Початковий етап виникнення журналістики в Україні. Перші періодичні видання. «Gazette de Leopold» – перша тижнева газета в Україні. Харківська журналістика 1810 – 1820-х років. Журнал «Харьковский Демокрит», «Украинский вестник», «Украинский журнал», газета «Харьковские известия». Українська альманахова журналістика 1830 – 1840-х років. Харківська школа романтиків і початки її видавничої діяльності. Альманахи «Утренняя звезда» і «Русалка Дністровая». Альманах Є. Гребінки «Ластівка». Українська журналістика в Росії в добу «великих реформ». Журнал «Основа» та його роль у розвитку української літератури. Наукові, публіцистичні та літературно-критичні матеріали «Основи». Газета Леоніда Глібова «Черниговский листок». Москвофільська журналістика. Газета «Зоря Галицька». Газета «Слово». Народовська журналістика («Вечерниці», «Мета», «Нива», «Русалка»). Радикальна журналістика. Журнал «Друг», «Громадський друг», «Дзвін», «Молот», журнали «Народ», «Хлібороб». Еміграційна журналістика. Українська журналістика в Росії. Російськомовна українська журналістика: «Киевский теле-граф», «Киевская старина». Журналістика і становлення національної самосвідомості українства.

Вимоги до знань і вмінь:

Вступник повинен знати:

- національні джерела української журналістики, економічні, політичні, технічні та культурні передумови її виникнення;
- специфіку суспільно-історичного контексту розвитку української журналістики XIX століття;
- ключові теоретичні поняття, що залучаються в процесі вивчення курсу;
- основні характеристики провідних напрямків розвитку української журналістики XIX століття;
- зміст творів, що виносяться для текстурального вивчення;
- відомості про життя й творчість провідних представників української журналістики XIX століття.

Вступник повинен уміти:

- опрацьовувати першоджерела, літературно-критичні праці й користуватися довідковою літературою, що стосується зародження та розвитку української журналістики в ХІХ столітті;
- характеризувати кожен із головних напрямків розвитку вітчизняної журналістики в позаминулому столітті в суспільно-історичному контексті й обґрунтовувати причини їх виникнення;
- аналізувати конкретні публіцистичні та інші праці, що належать піонерам української журналістики, з'ясовувати їхню культурно-історичну цінність в контексті розвитку тогочасного суспільства;
- виробляти та відстоювати власну позицію під час розв'язання порушених проблем шляхом ведення дискусії.

Рекомендована література:

1. Гальчак С. Д. Вінницькі сторінки вітчизняної журналістики доби Української революції 1917 – 1920 рр., Розстріляного Відродження. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2020. 216 с.
2. Гальчак С. Д. Словом і багнетом: журналісти Вінниччини у Другій світовій війні / 3-є вид. доп., переробл. – Вінниця: ПП Балюк І. Б., 2016. 136 с.
3. Замлинський В. О., Палієнко М. Г. Журнал «Киевская старина» під царською цензурою // Український історичний журнал. – 1993. – № 10. – С. 62 – 76.
4. Здоровега В. Преса і влада. – Львів, 1993.
5. Кармазіна М. С. Ідея державності в українській політичній думці (Кінець ХІХ – початок ХХ століття). – К., 1998. – 350 с.
6. Карпенко В. Національна ідея в українській періодиці. К.: Центр вільної преси, 1999.
7. Крупський І. В. Національно-патріотична журналістика України (друга половина ХІХ – перша чверть ХХ ст.) – Львів: Світ, 1995. – 184 с.
8. Михайлин І. Л. Історія української журналістики ХІХ століття: Підручник. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. 720 с.
9. Михайлин І. Л. Нарис з історіографії історії української журналістики: методологічні уроки Івана Франка // Українська періодика: історія і сучасність: Доповіді та повідомлення сьомої Всеукраїнської науково-теоретичної конференції. – Львів, 17 – 18 травня 2002 р. / За ред. М. М. Романюка. – Львів, 2002. – С. 30 – 36.
10. Сидоренко Н. Історія української журналістики. Особливості ХІХ – ХХ століть: навчальний посібник. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2012. – 159 с.
11. Українська журналістика в іменах: Матеріали до енциклопедичного словника / За ред. М. М. Романюка. – Львів, 1994. – 2002. – Вип. 1 – 9.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Кількість правильних відповідей
180 – 200	A	відмінно	50–45
148-176	B	добре	44–37
116-144	C		36–29
84-112	D	задовільно	28–21
60-80	E	достатньо	20–15
0-59	FX	незадовільно	14 і менше